



Perus- ja ihmisoikeudet turvattava kaikessa valtioneuvoston toiminnassa

Ihmisoikeusvaltuuskunta muistuttaa valtioneuvostoa perus- ja ihmisoikeuksien tärkeydestä. Perus- ja ihmisoikeudet muodostavat toisiaan täydentävän oikeussuojajärjestelmän, joka velvoittaa julkista valtaa kaikessa sen toiminnassa. Perustuslain mukaan julkisella vallalla on velvoite turvata ja edistää näiden oikeuksien toteutumista.

Perustuslaissa turvatut perusoikeudet eivät koske pelkästään Suomen kansalaisia, vaan kaikkia Suomessa oleskelevia henkilöitä. Suomen ratifioimiin kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin sisältyvät ihmisoikeudet puolestaan ovat Suomea kansainvälisioikeudellisesti sitovia.

Ihmisoikeusvaltuuskunta rohkaisee valtioneuvostoa tekemään selkeitä ja johdonmukaisia perus- ja ihmisoikeuspolitiikkaa koskevia linjauksia. Perus- ja ihmisoikeudet ovat keskeisiä demokratian ja yhteiskunnallisen vakauden vahvistamisessa.

Ihmisoikeusvaltuuskunta pitää erittäin tärkeänä, että valtioneuvosto arvioi ja selvittää ennakoita, miten sen esittämät toimenpiteet vaikuttavat perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen (ml. sukupuoli- ja lapsivaikutusten arvioiminen) ja kohdentuvatko säästöt kohtuuttomasti erityisesti joihinkin ihmisryhmiin. Kansainvälisissä ihmisoikeusraporteissa on arvioitu säästötoimenpiteiden heikentävän etenkin haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden oikeuksien toteutumista.

Perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia tulee myös arvioida ja seurata säännöllisesti. Ihmisoikeusvaltuuskunta kehottaa valtioneuvostoa laatimaan viivyttämättä perus- ja ihmisoikeuksia koskevan toisen kansallisen toimintaohjelman. Huolellisesti valmisteltu toimintaohjelma auttaa valtioneuvostoa asettamaan konkreettisia tavoitteita perus- ja ihmisoikeuspolitiikalleen sekä seuraamaan tavoitteiden toteutumista.

Suomen kansainvälisen ihmisoikeuspolitiikan ei tule olla irrallista kansallisesta perus- ja ihmisoikeuspolitiikasta. Ihmisoikeusvaltuuskunta muistuttaa valtioneuvoston velvollisuudesta huolehtia saamelaisille alkuperäiskansana kuuluvien kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutumisesta sekä saamelaisten itsehallinnon turvaamisesta heidän kotiseutualueellaan. Suomen pakolais- ja turvapaikkapolitiikan tulee pohjautua perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, kansainväliseen vastuunjakoon ja yhteistyöhön.

Lopuksi ihmisoikeusvaltuuskunta ilmaisee huolensa vihapuheen ja suvaitsemattomuuden lisääntymisestä suomalaisessa yhteiskunnassa. Kaikenlainen vihapuhe ja viharikokset tulee torjua ja tuomita. Perus- ja ihmisoikeuksien olennainen sisältö on, että jokaisen ihmisarvoa kunnioitetaan.

[Ihmisoikeusvaltuuskunta](#) toimii perus- ja ihmisoikeusalan toimijoiden kansallisena yhteistyöelimenä sekä käsittelee laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä perus- ja ihmisoikeusasioita. Ihmisoikeuskeskus ja sen ihmisoikeusvaltuuskunta yhdessä eduskunnan oikeusasiamiehen kanssa muodostavat Suomen kansallisen ihmisoikeusinstituution.